

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Обліково-економічний факультет
(повна назва факультету)

Кафедра економічного аналізу
(повна назва кафедри)

Допущено до захисту

Завідувач кафедри _____
(підпис)

к.е.н., доцент Волкова Н.А.
(прізвище та ініціали)

“ ___ ” _____ 20__ року

Дипломна робота

магістра

(освітньо-кваліфікаційний рівень)

з теми: Сучасні аспекти обліково-аналітичного дослідження витрат,
що входять до складу собівартості продукції
(на прикладі ТОВ «Дельта Вілмар СНД»)

Виконала: студентка VI курсу, групи 1
спеціальності 8.03050901 «Облік і аудит»
(шифр і назва спеціальності)

Стецюк А.В.
(прізвище та ініціали)

Керівник к.е.н., доцент Волчек Р.М.
(прізвище та ініціали)

Рецензент головний бухгалтер Вініченко Н.Г.
(прізвище та ініціали)

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ, АУДИТУ ТА АНАЛІЗУ	
ВИТРАТ	8
1.1. Витрати як економічна категорія	8
1.2. Оцінка та класифікація витрат, які входять до складу собівартості продукції.....	18
1.3. Міжнародний досвід обліку витрат виробництва.....	29
1.4. Дискусійні питання в межах обліку, аудиту та економічного аналізу витрат підприємства олійно-жирової галузі.....	33
РОЗДІЛ 2. ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ТА АУДИТУ ВИТРАТ, ЯКІ ВХОДЯТЬ ДО СКЛАДУ СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ НА ТОВ «ДЕЛЬТА ВІЛМАР СНД»	
36	
2.1. Економічна характеристика діяльності підприємства та аналіз його фінансового стану.....	36
2.2. Особливості обліку прямих витрат на ТОВ «Дельта Вілмар СНД»	50
2.3. Аналітичний та синтетичний облік загальновиробничих витрат	67
2.4. Мета, завдання та джерела інформації для аудиту операцій з обліку витрат	70
2.5. Методика проведення аудиту операцій з обліку витрат, які входять до собівартості виробленої продукції на ТОВ «Дельта Вілмар СНД»	74
2.6. Напрямки вдосконалення діючої системи обліку та аудиту витрат на виробництво продукції на досліджуваному підприємстві.....	87
РОЗДІЛ 3. ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ, ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ, ЩО ВХОДЯТЬ ДО СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ ТОВ «ДЕЛЬТА ВІЛМАР СНД».....	
90	
3.1. Значення, завдання, об'єкти та інформаційне забезпечення аналізу собівартості продукції.....	90
3.2. Аналіз витрат, що входять до складу собівартості продукції	95

3.3. Кореляційно-регресійний аналіз рівня оплатомісткості ТОВ «Дельта Вілмар СНД».....	107
3.4. Стратегічний аналіз витрат на базі матриці аутсорсингу.....	113
3.5. Визначення резервів зниження собівартості продукції за рахунок впровадження нових технологій.....	118
ВИСНОВКИ.....	121
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	127
ДОДАТКИ.....	136

ВСТУП

Актуальність теми. У вітчизняній економічній теорії та практиці обліку витрат за умов, які сьогодні склалися в Україні, відсутні роботи з удосконалення обліку витрат із врахуванням міжнародного досвіду в окремих галузях промисловості [64, с. 298]. Більшості підприємств вдається втримати свої позиції на ринку саме завдяки вмiлому управлінню виробничим процесом та вдалому плануванню собівартості продукції, що виготовляється. Але для того, щоб ефективно керувати нею, потрібно добре розуміти її сутність, знати всі складові даної категорії та фактори впливу на її рівень [75, с. 339].

Олійно-жирова промисловість – одна з провідних галузей харчової промисловості, структурний підкомплекс АПК, який об'єднує виробників насіння та олійно-жирової продукції. Поліпшення системи управління підприємств олійно-жирової промисловості в частині формування інформаційних ресурсів про витрати діяльності (зокрема, виробничі) є невід'ємною складовою розвитку АПК України та економіки держави в цілому [24, с. 21].

Собівартість виготовленої продукції – це один з найважливіших показників ефективності роботи підприємства, який комплексно характеризує використання всіх ресурсів (матеріальних, трудових, фінансових). Крім того, є базою ціни продукції і її нижньою межею для виробника, визначає економічну ефективність впровадження нової техніки, доцільність та вірогідність виробництва різних видів продукції [51, с. 160].

Основу нормативно-правової бази з регулювання питань обліку витрат, що входять до складу собівартості продукції, складають: Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», П(С)БО 9 «Запаси», П(С)БО 16 «Витрати», ряд Методичних рекомендацій з формування собівартості продукції (робіт, послуг) у промисловості; з планування, обліку і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) підприємств олійно-жирової промисловості.

Формуванню теорії та методології обліку та економічного аналізу витрат, що входять до складу собівартості продукції, присвячено багато праць вітчизняних і закордонних вчених: Ф.Ф. Бутинця, В.С. Білоусько, Н.М., О.М. Гайдаєнко, Б.Є. Грабовецького, Г.В. Колісник, Б.М. Литвина, О.В. Лишиленко, А.М. Герасимовича, С.Ф. Голова, В.І. Єфименко, І.В. Жиглей, М.В. Кужельного, В.Г. Линника, В.М. Мурашко, В.М. Пархоменко, І.І. Пилипенка, П. Я. Поповича, В.Я. Савченко, В.В. Сопко, М.І. Скрипника, Г. В. Савицької, В. В. Сопка, М.Г. Чумаченка та ін., а також зарубіжних вчених: Х. Ганта, Ч. Гаррісона, К. Друрі, Г. Емерсона, Ч. Хорнгрена, та ін. Однак цілий ряд важливих проблем обліку та економічного аналізу витрат по теперішній час залишаються недослідженими.

Для можливості виявлення проблем бухгалтерського обліку витрат підприємств олійно-жирової промисловості, його удосконалення для сучасних вимог управління господарською діяльністю, необхідно вивчити, проаналізувати та виокремити особливості діяльності підприємств досліджуваної галузі АПК, ідентифікувати номенклатуру виробничих запасів, асортимент продукції, види господарської діяльності тощо.

Отже, на сьогодні постає необхідність вдосконалення організаційно-методичних положень бухгалтерського обліку витрат підприємств олійно-жирової промисловості, що дозволить створити інформаційне забезпечення управління витратами, зокрема їх оптимізації, а також мінімізації економічних ризиків діяльності, для підтримки конкурентоспроможності на ринку та формування інвестиційної привабливості суб'єкта господарювання.

Мета та задачі дослідження. Метою магістерської дипломної роботи є дослідження теоретичних та практичних аспектів обліку, аудиту та аналізу витрат, що входять до складу собівартості продукції підприємств олійно-жирової галузі.

Відповідно до мети в науковій роботі поставлено такі **завдання**:

– визначити сутність витрат як економічної категорії, систематизувати ознаки класифікації витрат, які входять до складу собівартості продукції та проаналізувати міжнародний досвід обліку витрат;

- виокремити дискусійні питання в межах облікових аспектів дослідження витрат на підприємствах реального сектора вітчизняної економіки;
- охарактеризувати особливості обліку витрат, що входять до собівартості продукції на ТОВ «Дельта Вілмар СНД»;
- скласти план та програму аудиту витрат, які входять до складу собівартості продукції на досліджуваному підприємстві;
- сформулювати напрямки вдосконалення діючої системи обліку та аудиту витрат, які входять до складу собівартості продукції на ТОВ «Дельта Вілмар СНД»;
- провести аналітичне дослідження собівартості виробленої продукції на досліджуваному підприємстві та навести приклад зниження собівартості за рахунок впровадження нових технологій;
- провести кореляційно-регресійний аналіз оплатомісткості продукції на ТОВ «Дельта Вілмар СНД».

Об'єктом дослідження є господарські процеси, пов'язані з формуванням витрат, що входять до складу собівартості продукції на прикладі підприємства олійно-жирової галузі ТОВ «Дельта Вілмар СНД».

Предметом дослідження є теоретико-методичні та організаційно-практичні засади обліку, аудиту та аналізу формування виробничих витрат, що включаються до складу собівартості продукції.

Методи дослідження. Для розв'язання поставлених завдань у роботі використовувалися такі загально-наукові методи: діалектичний метод пізнання, традиційні методи фінансового аналізу, системний підхід при комплексному дослідженні витрат, що входять до складу собівартості продукції на підприємствах олійно-жирової галузі; методичний апарат статистичного аналізу, а саме: регресія – для виявлення складових, що забезпечують поліпшення ефективності управління витратами, що входять до собівартості виготовленої продукції на підприємстві; порівняння – при визначенні особливостей обліку витрат, що входять до складу собівартості продукції на підприємствах олійно-жирової галузі та виокремлення дискусійних питань в межах їх обліку та аналізу; зведення – з метою формулювання рекомендацій щодо поліпшення ефективності господарювання на підприємстві.

Наукова новизна одержаних результатів дипломної роботи полягає в наступному:

– сформульовано рекомендації щодо вдосконалення механізму управління витратами, що включаються до складу собівартості продукції на ТОВ «Дельта Вілмар СНД», та виявлено резерви зниження собівартості продукції за рахунок впровадження нових технологій.

Інформаційну базу дослідження складають законодавчі та нормативні документи України, Міжнародні стандарти фінансової звітності, Міжнародні стандарти аудиту, наукові праці вітчизняних та закордонних вчених з питань обліку, аудиту, аналізу витрат, що входять до складу собівартості продукції; спеціалізовані періодичні видання, навчальні посібники, а також джерела мережі Інтернет. Практичну інформацію для дослідження нами було отримано безпосередньо на досліджуваному підприємстві ТОВ «Дельта Вілмар СНД» за 2012-2014 роки.

Практичне значення отриманих результатів в результаті магістерського дослідження полягає в можливості апробації наданих в роботі рекомендацій по удосконаленню діючої на підприємстві системи обліку та аналізу витрат, що входять до складу собівартості продукції на ТОВ «Дельта Вілмар СНД», а також на інших підприємствах із виробництва олії.

Дипломна робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків.

ВИСНОВКИ

У магістерській роботі було розглянуто теоретичні і практичні питання обліку, аналізу та аудиту витрат, які входять до складу собівартості продукції на прикладі ТОВ «Дельта Вілмар СНД».

Проведені дослідження дозволили зробити висновки:

Аналіз економічної літератури та нормативних документів з питань обліку, аудиту, аналізу та моделювання витрат, що входять до складу собівартості продукції, а також дослідження діючої практики з зазначених питань на ТОВ «Дельта Вілмар СНД», свідчить, що бухгалтерський облік витрат, що входять до складу собівартості продукції на підприємстві здійснюється згідно діючого законодавства. Автоматизація обліку відбувається за допомогою системи «SAP», що використовується на усі підприємствах «Wilmar internationalak LTD». Але в ході дослідження було виявлено наступні недоліки в обліку витрат, що входять до складу собівартості продукції (робіт, послуг) на ТОВ «Дельта Вілмар СНД».

Для управління витратами є необхідним розкриття у внутрішній бухгалтерській звітності інформації про види витрат за видами діяльності, зокрема у складі основної діяльності доцільно передбачати показники за об'єктами витрат (калькулювання) олійної продукції, центри виникнення витрат, в їх розрізах вказати рівень браку та відходів (причини, можливість виправлення браку, використання відходів або їх собівартість та ціни реалізації).

Відсутність у керівництва інформації про витрати діяльності за вказаними параметрами унеможлиблює стратегічне управління діяльністю підприємства, ускладнює процеси бюджетування, ставить під сумнів достовірність ціноутворення тощо.

На підприємстві фактична собівартість замовлення на переробку давальницької сировини визначається тільки після його закінчення шляхом підсумовування всіх витрат по даному замовленню. Для достовірного та періодичного обліку, аналізу і контролю витрат у процесі виробництва на ТОВ «Дельта Вілмар СНД» доцільно використовувати попередільний метод обліку,

який є видом попроцесного методу, при якому витрати формуються за кожним переділом (етапом) на основі первинної документації та нагромаджуються послідовно в міру завершеності виробничого процесу (настання останнього етапу).

Під час вивчення діючої системи аудиту витрат на виробництво продукції на ТОВ «Дельта Вілмар СНД» було виявлено, що виконання головним бухгалтером свого основного завдання – відображення фактичного стану справ на підприємстві, а також здійснення контролю – не вирішує всіх проблем контролю в масштабі підприємства, а отже, і не забезпечує реалізацію його стратегічних цілей.

З метою забезпечення ефективності діяльності апарату управління щодо захисту законних майнових інтересів підприємства, удосконалення системи бухгалтерського обліку і сприяння підвищенню ефективності роботи, зміцнення його фінансового стану на ТОВ «Дельта Вілмар СНД» доцільно створити службу внутрішнього аудиту з висококваліфікованими спеціалістами, які володіють методами планування, обліку, контролю, аналізу, прогнозування й прийняття управлінських рішень і здатні надавати кваліфіковану допомогу керівникам усіх рівнів управління підприємством. Нами було запропоновано варіанти організації внутрішнього аудиту виробничих витрат на ТОВ «Дельта Вілмар СНД» із врахуванням часу його проведення.

Аналіз складу і структури майна підприємства показав, що станом на 31 грудня 2014 року власний капітал через значний розмір непокритого збитку отримав від'ємне значення, що вплинуло на коефіцієнти фінансової стійкості.

Незважаючи на збільшення чистого доходу від реалізації продукції на 50% у 2014 році, на кінець попереднього періоду аналізоване підприємство було більш фінансово стійке. Зросла потреба у використанні довгострокових кредитів для покриття потреб підприємства, що робить підприємство фінансово залежним.

Основні показники платоспроможності підприємства свідчать про необхідність вжиття заходів щодо поліпшення платоспроможності підприємства, а саме: реструктуризація частини поточних зобов'язань та підвищення оборотності дебіторської заборгованості.

Аналіз ефективності використання оборотних коштів, показав, що тривалість одного обороту оборотних коштів протягом досліджуваного періоду зменшилась на 5 днів і склала в звітному році 127 днів. Таке зменшення тривалості обороту було обумовлено, головним чином випередженням темпів зростання чистого доходу над темпами росту середньорічної вартості оборотних коштів та призвело до вивільнення 34,30 млн. грн.

Найбільша міра додаткового вивільнених коштів за звітний період спостерігалась за засобами у розрахунках (дебіторській заборгованості), прискорення обертання на 14 днів дозволило вивільнити з обороту 96,042 млн. грн.

Аналіз показників рентабельності продажу свідчить про те, що у 2014 році діяльність підприємства є нерентабельною у порівнянні з показниками 2013 року. Вважаємо за доцільне порекомендувати управлінському персоналу підприємства використати резерви зростання прибутку від реалізації продукції.

Бажано зменшувати витрати на підприємстві шляхом суміщення професій, ліквідації невиробничих витрат з фонду оплати праці робітників шляхом поліпшення організації виробництва. Змінити структуру реалізації продукції у бік збільшення питомої ваги більш рентабельних виробів та ін.

Відповідно до проаналізованої калькуляційної картки по продукту гідрогенізоване пальмове масло «Sania» можна зробити висновок, що у 2014 році загальна сума витрат на виробництво одиниці продукції в середньому становила 35,44 грн., що на 1,57 грн. або 5% більше ніж було заплановано, та на 3,35 грн. або 10% більше ніж у 2013 році. Оперативний аналіз випуску продукції має включати як обов'язковий елемент інформацію стосовно кількості зафіксованого браку, причин і місць його виникнення та вжитих запобіжних заходів.

Рекомендовані умови профілактики браку: висока культура й організація виробництва, стабільний ритм роботи й постачання, запровадження у виробництво сучасних технологій і устаткування, підвищення кваліфікації персоналу, його дисциплінованості й відповідальності.

Стратегічний аналіз витрат на базі матриці аутсорсингу показав, що ТОВ «Дельта Вілмар СНД» має високу частку ринку і високу ефективність витрат,

про що свідчить перевищення індексу продаж над індексом витрат. Можна сказати, що підприємство пропонує «унікальний» продукт на дуже значному сегменті ринку. Але може існувати ймовірність надання переваги споживачів конкурентам, які виробляють подібну продукцію. Підприємство зайняло тверду позицію виробника унікального продукту у даній галузі і може активно впроваджувати стратегію диференціації.

У магістерській дипломній роботі нами побудовано економічно-математичну модель зміни рівня оплатомісткості.

Визначальним у системі групування витрат за схемою «діяльність – трудові витрати – фінансовий результат» є показник оплатомісткості реалізованої продукції (витрати на оплату праці поділено на чисту виручку від реалізації продукції). Його обрано у якості результативного показника (y).

До переліку факторів-аргументів нами були включені наступні показники:

x_1 – питома вага кредиторської заборгованості з оплати праці в загальному обсязі кредиторської заборгованості;

x_2 – частка витрат на оплату праці у загальному обсязі операційних витрат;

x_3 – рентабельність продажів від основної операційної діяльності.

Реалізація кореляційно-регресійного аналізу була здійснена за допомогою табличного процесора *Excel*. Основні висновки щодо вирішення цієї задачі, такі:

Коефіцієнт кореляції $R = 0,8538$. Він показує, що в рівнянні середній за тіснотою кореляційний зв'язок, який характеризує залежність результативного показника від факторів, які включено у модель.

Коефіцієнт детермінації $R^2 = 0,7291$, показує частку варіації результативного значення y , яка пояснюється зміною факторів x_1, x_2, x_3 . Тобто R^2 показує, що 72,91% варіації оплатомісткості реалізованої продукції пояснюється змінами використаних факторів.

На частку факторів, які не увійшли до моделі, припадає 27,09%.

Рівняння регресії приймає такий вигляд :

$$\bar{y} = 0,0273 + 12,5263 x_1 + 0,0671 x_2 - 0,00019 x_3$$

Усі знаки перед коефіцієнтами регресії відповідають реальним економічним процесам, що відбуваються на підприємстві. По мірі збільшення питомої ваги кредиторської заборгованості з оплати праці в загальному обсязі кредиторської заборгованості, рівень оплатомісткості реалізованої продукції збільшується на 12,53 грн.

Збільшення частки витрат на оплату праці у загальному обсязі операційних витрат призводить до збільшення рівня оплати місткості реалізованої продукції на 0,067 грн.

Збільшення рентабельності продажів на 1% обумовлює зменшення рівня оплатомісткості реалізованої продукції на 0,0002 грн.

Проведений кореляційно-регресійний аналіз дозволив виокремити комплекс взаємопов'язаних дій по збереженню випередження темпів зростання продуктивності праці над темпами зростання заробітної плати на ТОВ «Дельта Вілмар СНД»:

- визначення потреби у менеджерах різних кваліфікаційних і професійних категорій, здатних забезпечити безперебійне й якісне виробництво, виходячи із стратегії діяльності підприємства;
- відбір кандидатів на вакантні посади згідно зі встановленими на підприємстві вимогами;
- організація виробничих процесів у поєднанні з аналізом витрат і результатів діяльності;
- встановлення необхідних співвідношень між кількістю устаткування і чисельністю персоналу різних груп.

Враховуючи виникнення збитковості підприємства, особливого значення набуває вирішення проблем регулювання руху фінансових ресурсів у різні напрямки. Вперш за все, у сферу безпосереднього виробництва та соціальну сферу. Це дозволить, чітко реагувати на зміни умов господарювання контролювати фінансово-господарську діяльність підприємства через фінансову політику та здійснювати контроль за системою мотивації і стимулювання персоналу.

Таким чином, підбиваючи підсумки проведеної роботи, варто відзначити, що ТОВ «Дельта Вілмар СНД» є перспективним підприємством не тільки завдяки своїм галузевим особливостям, але і за рахунок достатньо прогресивного керування його діяльністю, особливо в частині витрат, які входять до складу собівартості продукції, що безумовно є однією з основ вдалого функціонування підприємства. Крім того усунення виявлених недоліків дозволить підприємству розкрити свій потенціал на повну потужність, що посприє як розвитку регіону, так і країни в цілому.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» от 16.07.99 №996 – XIV Редакція від 14.01.2012. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
2. Закон України «Про аудиторську діяльність» в редакції від 07.08.2011, підстава №3610-17. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/main/3125-12>
3. Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи» від 28.12.2014. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1621-18>
4. Закон України «Про затвердження Плану рахунків бухгалтерського обліку та Інструкції про його застосування» наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 №291. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0892-99>
5. Закон України «Про недержавне пенсійне забезпечення» від 09.07.2003 №1057-IV – Режим доступу: www.rada.gov.ua
6. Податковий кодекс України від 02.12.2010р. №2755–VI (зі змінами та доповненнями) // Верховна Рада України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/main/2755-17>
7. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати»: наказ Міністерства фінансів України від 29.10.1999 р. № 290. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://dtkt.com.ua/show/2cid010264.html>
8. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби»: Наказ Міністерства фінансів України від 27.04.2000 №92. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://dtkt.com.ua/show/2bid09948.html>
9. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 20 жовтня 1999 р. №246 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://dtkt.com.ua/show/2cid010093.html>

10. Положення про порядок формування та використання банками України резервів для відшкодування можливих втрат за активними банківськими операціями. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0231-12>

11. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку запасів: наказ Міністерства фінансів України від 10.01.2007 №2. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dtkr.com.ua/show/2cid04693.html>

12. Методичні рекомендації з формування собівартості продукції (робіт, послуг) у промисловості: наказ Міністерства промислової політики України від 09.07.2007 №373. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.interbuh.com.ua/ua/documents/oneregulations/1932>

13. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку 2012: Повний текст усіх Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку станом на 1 січня 2013 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua>

14. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг. Видання 2013 року, Частина 1. – Київ, Міжнародна федерація бухгалтерів України, Аудиторська палата України, – 2013р. – 852 с.

15. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг. Видання 2013 року, Частина 2. – Київ, Міжнародна федерація бухгалтерів України, Аудиторська палата України, – 2013р. – 420 с.

16. Національне положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>

17. Наказ Міністерства аграрної політики України від 11 вересня 2009 року N 656 «Порядок обліку сировини, матеріалів та готової продукції на підприємствах олійно-жирової галузі» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1163-09>

18. Андриющенко Н.С. Суть і значення витрат: історичний аспект / Н.С. Андриющенко // Економічна теорія та історія економічної думки. – 2007. – № 5. – С. 3-7.

19. Безверхий К.В. Ще раз про тлумачення сутності понять «затрати» і «витрати» / К.В.Безверхий. // Вісник Житомирського державного технологічного університету[Серія: економічні науки, №2]. – Житомир: Вісник ЖДТУ, 2010.– С. 222-228.

20. Білоусько В.С. Теорія бухгалтерського обліку: навч. посіб. / В.С. Білоусько, М.І. Беленкова – К.: ЦУЛ, 2009. – 402 с.

21. Бунецька І.М. Методика проведення аудиту витрат на виробництво в умовах фінансової кризи / І.М. Бунецька // Управління розвитком. – 2011. – № 2. – С. 84-89.

22. Бутинець Ф.Ф. Аудит: Підручник для студентів – 2-е вид. Переоблнений і доповнений – Жит.: ПП., «РУТА», 2002р. – 385 с.

23. Бутинець Ф.Ф. та ін. Бухгалтерський фінансовий облік: підручник для студентів спеціальності "Облік і аудит" вищих навчальних закладів - 8-ме вид., доп. і перероб. Житомир: ПП "Рута", 2009. - 912 с.

24. Вигівська І. М. Сучасний стан та перспективи розвитку бухгалтерського обліку витрат підприємств олійно-жирової промисловості / І. М. Вигівська. // ВІСНИК ЖДТУ. – 2015. – С. 21–26.

25. Волкова Н. А. Інформаційне забезпечення економічного аналізу / Н. А. Волкова // Перспективи розвитку обліку, контролю та аналізу у контексті євро інтеграції: матеріали міжнародної науково-практичної конференції (19-20 травня 2011 року.). – Одеса: ОДЕУ, 2011. – С. 61-62.

26. Волчек Р. Н. Вступление Украины в ВТО: оценка влияния на эффективность хозяйствования предприятий пищевой промышленности / Р. Н. Волчек // Черноморский регион. - 2008. - Вып. 2(14). - С. 22-23.

27. Волчек Р. М. Реалії застосування методик оцінювання вартості українських підприємств / Р. М. Волчек // Агроінком. – 2012. – №1-3. – С. 95-103.

28. Вороная Н. Себестоимость: бухгалтерская и налоговая / Н. Вороная // Налоги и бухгалтерский учёт. – 2013. – №6. – 124 с.

29. Гайдаєнко О. М. Стратегічне управління витратами на прикладі підприємств олійно-жирової галузі / О. М. Гайдаєнко, А. В. Сербул // Облік, економіка, менеджмент: наукові нотатки: міжнародний збірник наукових праць / за ред. І. Б. Садовська. – Луцьк: РВВ Луцького НТУ, 2016. – Вип. 1(9). – Ч. 1. – С. 93-99.

30. Грабовецький Б. Є. Економічний аналіз: Навч. посіб. / Б. Є. Грабовецький – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 256 с.

31. Голов С.Ф. Трансформація фінансової звітності українських підприємств у фінансову звітність за міжнародними стандартами: методичні рекомендації / С.Ф. Голов. – Вінниця: ТОВ «Консоль», 2010. – 308 с.

32. Давидова Г.М., Кужельний М.В. Аудит: Підручник. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К., 2009. – 495 с.

33. Дерев'янка С. І. Економічний аналіз витрат підприємства : навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 328 с.

34. Дерій В. Проблеми обліку витрат і доходів підприємства та перспективи їх вирішення в Україні // Бухгалтерський облік і аудит. – 2008. – №4. – С. 7-11.

35. Дороженко Л. І. Сучасні методи обліку витрат у контексті зарубіжного досвіду [Електронний ресурс] / Л. І. Дороженко // Держава та регіони. Сер. : Економіка та підприємництво. – 2014. – № 2. – С. 72-76.

36. Економічний аналіз: навч. посібник / Н.А. Волкова, Р.М. Волчек, О.М. Гайдаєнко та інші / за ред. Н. А. Волкової. – Одеса: ОНЕУ, 2015. – 310 с.

37. Звєн'ячкіна В.Ю. Організація в обліку витрат основної діяльності промислових підприємств / В.Ю. Звєн'ячкіна. – Інноваційна економіка. – Вип. №7 – 2012 р. с. 267-272.

38. Калайтан Т. В. Контролінг: навч. посіб / Т. В. Калайтан. – Львів: Новий Світ – 2008. – 252 с.

39. Качмарик Я.Д. Шляхи оптимізації витрат / Я.Д. Качмарик, М.П. Гольонко // Науковий вісник НЛТУ України. – 2015. – Вип.21.1 – С. 211-215.

40. Когут У.І. Критерії класифікації витрат підприємства / У.І. Когут // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». – 2008. – №624. – С. 43-49.

41. Кодимська Т. Ю. Шляхи покращення обліку та розподілу загальновиробничих витрат на підприємствах. Економіка: реалії часу / Т. Ю. Кодимська. – 2013. №1. – С. 196-200.

42. Колісник Г.М. Економічна сутність і витрат виробництва і методологія їх дослідження / Г.М. Колісник // Актуальні проблеми розвитку економіки регіону: наук. зб. / за ред. І.Г. Ткачук. – Івано-Франківськ : Вид-во Прикарпатського НУ ім. Василя Стефаника, 2011. – Вип. 6. – Т. 1. – 290 с.

43. Костякова А.А. Управлінський облік і проблеми класифікації витрат / А.А. Костякова // Вісник Сумського національного аграрного університету. – 2007. – 342 с.

44. Кулаковська Л.П. Організація і методика аудиту: навч. посібн. / Л.П. Кулаковська, Ю.В. Піча. – Вид. 2-ге. – К.: Вид-во «Каравела», 2015. – 560 с.

45. Кучеркова С.О. Трансформація звітності щодо обліку фінансових результатів за МСФЗ // С.О. Кучеркова // Облік і фінанси АПК, №4. – 2011. – С. 78-75.

46. Лахтіонова Л.А. Поняття категорії «витрати» відповідно до національних стандартів бухгалтерського обліку і міжнародних стандартів бухгалтерського обліку та фінансової звітності / Л.А. Лахтіонова // Фінанси України. – 2006. – № 8. – С. 68-74.

47. Лень В.С. Л 46 Бухгалтерський облік в Україні. Основи та практика: навч. посіб. / В.С. Лень, В.В. Гливенко; за ред. В.С. Леня. — Вид. 4-те. — Тернопіль : Навчальна книга — Богдан, 2012. — 752 с.

48. Литвин Б. М. Фінансовий аналіз: навч. посіб. / Б. М. Литвин. – К. : Хай-Тек Прес, 2013. – 336 с.

49. Лоханова Н.А. К вопросу о развитии производственного учета по центрам затрат и центрам ответственности / Н.А. Лоханова // ОДЕУ Вісник соціально-економічних досліджень. – 2012. – №1. – С. 152-158.

50. Максимова В. Принципова модель внутрішнього аудиту (на прикладі виробничих запасів) // Бухгалтерський облік та аудит. – 2010. – №12. – С. 34-39.

51. Максимова В.Ф. Бухгалтерський облік (частина I): Навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів спеціальності 6.050100 «Облік і аудит» / За

ред. доктора економічних наук, професора В.Ф. Максимової. – Одеса: ОНЕУ, 2013. – 462 с.

52. Маркс Карл. Капітал. Критика політичної економії. [пер. И.И. Скворцова-Степанова. Т. 2. кн. 2. Процесс обращения капитала. Под ред. Ф. Энгельса]. – М., Политиздат, 1978. – 648 с.

53. Миронова Ю.Ю. Економічна сутність собівартості продукції та шляхи її зниження / Ю.Ю. Миронова // Бухгалтерський облік, аналіз та аудит. – 2009. – №3. – С. 160-165.

54. Михальська О. Методичні засади управлінського обліку виробничих витрат на олійно-жирових підприємствах / О. Михальська. // Економіка. – 2014. – №11. – С. 39-45.

55. Мних Є.В. Економічний аналіз. [підручник.] / Є.В. Мних., - К.: Київ. Нац. торг.-екон. ун-т, 2011. – 514 с.

56. Мочерний С. В. Економічна теорія: Підручник. / С. В. Мочерний, М. В. Довбенко, 2004. – 856 с.

57. Нападовська Л.В. Теорія бухгалтерського обліку : монографія / Л.В. Нападовська, М. Добія, Ш. Сандер, Р. Матезіч; за заг. ред. Л.В. Нападовської. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2008. – 735 с.

58. Нападовська І. В. Методичні засади оцінювання підприємств згідно світового досвіду / І. В. Нападовська // Інноваційна економіка. – 2009. – № 1 (11). – С. 258–263.

59. Немченко В.В., Редько О.Ю. Аудит. Основи державного, незалежного професійного та внутрішнього аудиту. Підручник. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 540 с.

60. Обнявко О. В. Основні напрямки удосконалення управління формуванням витрат підприємств / О. В. Обнявко, Є. Л. Зернов, І. Л. Шерер // Вісник соціально-економічних досліджень: зб. наук. пр. / голов. ред. М. І. Зверяков. – Одеса: Одеський держ. екон. ун-т, 2002. – Вип. 12. – С. 178-181.

61. Остапенко Т. Класифікація витрат підприємства / Т. Остапенко // Соціально-економічні проблеми і держава. – 2013. – Вип. 1 (8). – С. 238-246.

62. Остапенко Я.О. Облік витрат на виробництво та собівартість продукції в ринкових умовах / Я.О. Остапенко // Науковий вісник Національного університету ДПС України. – 2010. – № 2. – С. 121-126.

63. Павелко О.В. «Витрати» в бухгалтерському обліку: ретроспективне дослідження сутності поняття / Павелко О.В. // Вісник національного університету водного господарства та природокористування [збірник наукових праць, Ч. 2]. – 2008. – № 4. – С. 363-370.

64. Півнюк О. Міжнародний досвід обліку витрат на підприємствах у сучасних умовах господарювання / Ольга Півнюк. // Економічний аналіз. – 2010. – С. 298–300.

65. Попович П. Я. Економічний аналіз діяльності суб'єктів господарювання. Підручник.– Тернопіль: Економічна думка, 2001. – 365 с.

66. Рагуліна І.І., Огійчук М.Ф. Аудит: організація і методика: Навч. посіб. / І.І. Рагуліна, М.Ф. Огійчук. – Київ: Алеута, 2012 р. – 584 с.

67. Радченко К.М. Собівартість як економічна категорія, принципи та значення калькулювання / К.М. Радченко // Економічні науки. – Серія «Облік і фінанси». – Випуск 8 (29). – Ч.4. – 2011. – С.78-89.

68. Рзаєва Т.Г. Доходи та витрати: облік за міжнародними та національними стандартами// Т.Г. Рзаєва, Л.В. Джулій, О.В. Слишинська, Вісник Хмельницького національного університету (економічні науки) – 2010. – № 5. С. 246–250.

69. Річна звітність акціонерних товариств [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.smida.gov.ua>.

70. Руденко А.О. Спільні риси та відмінності витрат за міжнародними та національними стандартами бухгалтерського обліку // А.О. Руденко, Управління розвитком – 2012. – № 1 (122). –С. 112-114.

71. Савицька Г.В. Економічний аналіз діяльності підприємств: навч. посіб. / Г.В. Савицька. – К.: Знання, 2013. – 654 с.

72. Савченко Р.О., Погосова А.В. Відображення витрат в бухгалтерському та податковому обліку / Савченко Р.О., Погосова А.В. // Вісник Житомирського національного агроекологічного університету (Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу) – 2012. – №1 (22). – С. 329-332.

73. Садовська І. Б. Бухгалтерський облік: навч. посіб. / І. Б. Садовська, Т. В. Божидарнік, К. Є. Нагірська. – К. : «Центр учбової літератури», 2013. – 688 с.

74. Семенюк В. Вплив операцій з давальницькою сировиною на потребу в оборотних коштах і ефективність їх використання // В. Семенюк Економічний вісник національного гірничого університету. – 2004. – №8. – 112 с.

75. Скрипник М. Собівартість продукції як економічна категорія // Економічний аналіз: збірник наукових праць кафедри економічного аналізу / Тернопільський національний економічний університет. – Тернопіль, 2010. – Вип. 7. – С. 339-341.

76. Слободян Н. Г. Аналіз і прогнозування фінансової стійкості підприємства в сучасних умовах: методологія і практика / Наталія Геннадіївна Слободян // Економічний аналіз : зб. наук. праць /Тернопільський національний економічний університет; редкол. : В. А. Дерій (голов. ред.) та ін. – Тернопіль : Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету “Економічна думка”, 2014. – Том 18. – № 2. – С. 239-245.

77. Сльозко Т.М. До питання розподілу непрямих витрат / Т.М. Сльозко // Вісн. Сум. держ. ун-ту. Сер. Економіка. – 2007. – № 1. – С. 144-146.

78. Сук Л.К. Фінансовий облік : навч. посіб. / Л.К. Сук, П.Л. Сук. - 4-ге вид., переробл. і доповн. - К. : Знання, 2015. – 647 с.

79. Сухораб В.П. Теоретичні концепції сутності, визначення та класифікація витрат / Сухораб В.П., Ксьондз С.М. // Вісник Технологічного університету Поділля. [Ч. 2, Т. 1]. – Хмельницький, 2003. – С. 169-173.

80. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський (фінансовий) облік, оподаткування і звітність: Підручник. – 6-е вид. допов. І перероб. – К.: Алерта, 2013 – 982 с.

81. Трухан О.Л. Розвиток теорії витрат: еволюція і сучасні тенденції / О.Л. Трухан // Вісник ЖДТУ. – 2003. – № 4. – С. 380-388.

82. Утенкова К.О. Аудит. Навчальний посібник. – К.: Алерта, 2011. – 408 с.

83. Фабричнов А.М. Проблемы издержек производства в экономическом учении К. Маркса / Фабричнов А.М.. – Воронеж, 1987. – 120 с.

84. Черненко И. «Дельта Вилмар СНГ» вошла в ТОП-10 экспортеров подсолнечного масла / ИннаЧерненко // АПК-информ. - 2015 - Вып. 10. – С. 53-55.

85. Шарапова І.С. Аудит виробничих витрат в системі управління підприємством / І.С. Шарапова // Науковий вісник Ужгородського університету. – 2010. – Вип. № 29. – № 1.

86. Шашенко О. О. Виробничі витрати на промисловому підприємстві: сутність, класифікація, види / О. О. Шашенко // Сталій розвиток економіки, 2013. –№ 3. – С. 295-300.